

1

2 **Socialdemokratiske Synspunkter!**

3 **UDGANGSPUNKT**

4 Randers by og kommune har de seneste 30 år været gennem en hård tid, med omstilling fra en
5 decideret industriby, gennem omfattende virksomhedslukninger og usikre perioder, til det kommunen
6 er nu: en mangfoldighed af fremtidsorienteret foretagsomhed.

7 Det er ikke en udvikling, der er kommet af sig selv. Det er sket, fordi en række lokale personer,
8 foreninger og politikere har samarbejdet på kryds og tværs for at fremme kommunens omdømme.

9 Derfor er der et godt og solidt grundlag for den fortsatte positive udvikling af Randers Kommune.

10 Vi har:

- 11 ✓ en rimelig beskæftigelse
- 12 ✓ gode lokale uddannelsesinstitutioner
- 13 ✓ et godt samarbejde med de private virksomheder og arbejdsmarkedets parter
- 14 ✓ en kommune med gode muligheder for bosætning inden for alle boligformer, og til overkommelige
15 priser
- 16 ✓ et bredt udbud af kulturelle aktiviteter
- 17 ✓ en meget unik og smuk natur tæt på, domineret af åen og fjorden
- 18 ✓ et aktivt foreningsliv med et bredt udbud af gode lokale aktiviteter året rundt

19 Udgangspunktet er altså godt for en bevidst videreudvikling af Randers Kommune som et godt og trygt
20 sted at bo, uddanne sig, arbejde og leve – for alle i Danmarks sjette største kommune!

21

22 **GENERELLE MÅLSÆTNINGER**

23

24 **Udvikling i Randers Kommune kræver samarbejde**

25 Hvis den positive udvikling i Randers Kommune skal fastholdes og fortsat styrkes, kan det ikke ske
26 uden et samarbejdende byråd. Betingelserne for et fokuseret, seriøst og givtigt samarbejde mellem
27 partierne i byrådet, er de sidste to år smuldret væk mellem hænderne på den siddende borgmester – til
28 stor skade for borgerne, kommunens mange tusinde ansatte og for kommunens omdømme og dermed
29 mulighed for at tiltrække nye indbyggere. Borgerne har krav på et byråd, der ikke bruger tiden på at
30 drille hinanden eller enkeltsagsbehandle.

31 Socialdemokratiet vil derfor arbejde målrettet på at få seriøsitet, respekt og samarbejde tilbage i
32 byrådet. Vi vil:

- 33 ✓ fastholde og udvikle de brede samarbejder – til gavn for hele Randers Kommune
- 34 ✓ arbejde for at forbedre Kommunen som arbejdsplads gennem tillidsfuldt og lydhørt samarbejde
35 med de ansatte
- 36 ✓ styrke indsatsen for øget bosætning ved at tænke nyt i dialog med en bred vifte af
37 samarbejdspartnere

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

- 1 ✓ arbejde målrettet på at få løst de infrastrukturelle problemer, der findes i kommunen – til gavn for
2 borgere og erhvervsliv
3 ✓ arbejde for at øge den offentlige adgang til den smukke og unikke natur

Det handler om mennesker og velfærd

5 For Socialdemokratiet er det vigtigste indsatsområde de mennesker, der bor i Randers Kommune, og
6 den hjælp og støtte Kommunen er i stand til at stille til rådighed for de borgere, der har behovet. For os
7 er det derfor velfærdsydelse, der har den højeste prioritet.

8 Socialdemokraterne i Randers Kommune vil, uanset byrådets sammensætning, arbejde målrettet
9 på at påvirke folketinget til et øget kommunalt selvstyre, især på det økonomiske område, herunder en
10 mere retfærdig udligningsordning. Skulle besparelser komme på tale, vil de socialdemokratiske
11 stemmer blive brugt på at gennemføre de nødvendige besparelser på den mest lempelige måde. Altså at
12 undgå noget, der er værre.

13 Samtidig vil Socialdemokraterne i Randers bestræbe sig på at finde besparelser på områder, hvor
14 det ikke går ud over kernevelfærden.

15

Borgernes møde med Kommunen

17 For borgere i alle aldre er det væsentligt, at mødet med Kommunen (det offentlige) sker i respekt og
18 med værdighed. Mennesker er forskellige og skal derfor behandles forskelligt.

19 Det er vores udgangspunkt, at kommunale servicetilbud skal være relevante og afhjælpe
20 borgernes problemer effektivt og hurtigt. Det kræver, at Kommunens ansatte har den nødvendige tid og
21 de ressourcer, der skal til, for at kunne sætte sig ind i, hvad borgerens problem egentlig er.

22 Socialdemokratiet vil arbejde målrettet på:

- 23 • at afskaffe det kontroltyranni, der betyder, at de ansatte skal bruge uforholdsmæssigt mange
24 ressourcer på blanketter og administration
- 25 • at give forvaltningen mulighed for at sætte ind, der hvor problemet skal løses.
- 26 • at sikre borgerne mulighed for at komme i personlig kontakt med forvaltningen, uanset emne.

27

28 Vi lever i en tid, der domineres af digitale muligheder og smarte løsninger. Dem skal vi naturligvis
29 benytte os af, i størst muligt omfang. Men vi må også erkende, at ikke alle er i stand til at følge med i
30 den rivende teknologiske udvikling. Det kan knibe for mange ældre, og andre har ikke de økonomiske
31 muligheder for det.

32 Det må aldrig blive de smarte teknologiske muligheder, der alene er bestemmende for, hvordan
33 borgerne i Randers Kommune serviceres. Det skal altid være muligt for enhver at komme i fysisk
34 kontakt med forvaltningen og politikerne!

35

BAGGRUND OG POLITIK INDEN FOR DE 8 FORVALTNINGSOMRÅDER

Økonomiudvalget

38

1 **BAGGRUND**

2 Siden KV-regeringen (1982-1993) satte fokus på ”det offentlige overforbrug”, har det været et politisk
3 mantra, at det offentlige vælter sig i penge, og hvis bare man rationaliserer og effektiviserer, kan det
4 lade sig gøre at få det samme for færre penge.

5 Det lykkedes at holde liv i den politiske påstand, at hvis Socialdemokratiet får magt, som de har
6 agt, vil pengene vælte ud af statskassen. Det fik den betydning, at der i vores egne rækker opstod en
7 forskrækkelse for at blive regeringsbærende, medmindre vi gik med på den filosofi. Venstre, med
8 Anders Fogh Rasmussen i spidsen, deklarerede et ”Skattestop”, og vi svarede med et ”Skatteloft”.

9 Da ”Strukturreformen/kommunalreformen” trådte i kraft, pr. 1. januar 2007, havde de borgerlige
10 partier to primære formål med reformen:

11

- 12 1. at få skabt nogle større kommuner, der ville være bedre til at sende offentlige opgaver i udbud, altså
13 at øge privatiseringen
- 14 2. at få skubbet ansvaret for kernevelfærden væk fra regeringens ministre

15

16 At få privatiseringen op i gear er ikke rigtig blevet den forventede succes, men at få gjort regeringen
17 ansvarsfri er lykket til fulde: Det er altid enten kommunerne eller regionerne, der ikke løser deres
18 opgaver, når noget går galt, selv om alle ved, at det hele styres af økonomien i de aftaler KL indgår
19 med Finansministeriet.

20

21 **POLITIK**

22 **Skattestigning som redskab**

23 **Kommunen er selvfølgelig underlagt de økonomiske rammer, som er fastlagt af de aftaler**
24 **KL indgår med finansministeren. De mange ønsker om udvidelser og forbedringer på det**
25 **kommunale område må derfor underkastes byrådets politiske prioritering.**

26 Skattestigninger er ikke et mål i sig selv, men med det stigende pres, der er på de kommunale
27 kerneydelser, er det et redskab, vi vil overveje at bringe i anvendelse.

28 Vi ved godt, at vi lever i en discount-tid, og at mange borgere ønsker skattelettelser. Samtidig ved
29 vi også, at der blandt de borgere, der selv har haft brug for samfundets ydelser, er villighed til at
30 bidrage mere for at få en velfungerende offentlig sektor.

31 **En gennemsnitlig skattestigning på f. eks. 50 kr. pr. måned ville give ? mio. i årligt**
32 **merprovenu til kommunen. Det vil kunne dække udgifterne til f.eks. ?**

33 Forudsætningen for at kunne skræve over de to synspunkter er, at der kan sættes synlighed på,
34 hvad man får for pengene. Det ansvar tager vi på os.

35

36 **Regelforenkling og væk med unødige dokumentationskrav**

37 Den offentlige sektor er mange steder plaget af unødvendigt bureaukrati, præstationsmålinger mm.
38 Meget er bestemt fra ministerier og Folketing. Socialdemokratiet er af den overbevisning, at de
39 kommunalt ansatte har et meget stort ønske om at levere den bedst mulige service til borgerne.

1 Socialdemokratiet vil derfor igangsætte et arbejde på tværs blandt alle medarbejderne, hvor der
2 kigges på regelforenkling og lokale unødvendige dokumentations- og målekrav, der kan fjernes eller
3 forenkles, uden at det forringer borgernes retssikkerhed.

Kommunen som attraktiv arbejdsplads

4
5 En af de absolutte forudsætninger for en velfungerende velfærd er de ansattes muligheder for at kunne
6 levere den optimale indsats. Socialdemokratiet tager derfor på sig generelt at sikre de bedst mulige
7 arbejdsvilkår for de kommunalt ansatte. Dels for at imødekomme det rimelige krav, at den enkelte
8 ansatte skal have mulighed for at levere en daglig indsats, der står i forhold til deres faglige kunnen.
9 Det giver arbejdsglæde, tilfredshed og forøget energi, hvilket kommer både den enkelte og kommunen
10 til gode. Og dels for at sikre borgerne den bedst mulige og mest engagerede sagsbehandling.

- 11 ✓ Socialdemokraterne vil bestræbe sig på at forbedre de ansattes forhold og målrettet arbejde for en
12 tillidsreform for de ansatte.
- 13 ✓ Bedre normeringer står højt på den socialdemokratiske ønskeseddel og vil få høj prioritet i den
14 kommende byrådsperiode.
- 15 ✓ Vi anerkender, at det er et politisk ansvar at være konkrete i forhold til de opgaver, der skal udføres,
16 og dem, der ikke skal udføres.
- 17 ✓ Vi anerkender også, at det er et politisk ansvar at være præcise i forhold til brugen af frivillige. De
18 må aldrig erstatte ordinært ansattes opgaver, og de må på ingen måde komme i nærheden af de
19 opgaver, der er pålagt Kommunen som myndighedsområde.
20

Randers-modellen

Historik

21
22 Da der for alvor blev sat fokus på den offentlige effektivitet – under Schlüter-regeringen i 80'erne –
23 blev det, landet over, meget svært for politikerne og de ledende embedsmænd at finde løsninger på de
24 stadige krav om besparelser. Redskabet blev decentralisering. Problemerne blev ikke løst, bare flyttet
25 til nogle andre skriveborde.
26

27 Det er indlysende, at medarbejderne og lederne på den enkelte institution, har et større kendskab
28 til hverdagen og har lettere ved at finde smuthullerne, så dagligdagen alligevel kommer til at fungere.
29 Men der findes ikke længere lette løsninger, efter at den udvikling har stået på i 30 år.
30

Politik

31
32
33
34 Socialdemokratiet vil altid søge at give medarbejderne, ledelsen og brugerne den størst mulige
35 indflydelse på, hvordan arbejdet tilrettelægges og udføres, både i den enkelte institution og inden for de
36 forskellige forvaltningsgrene. Derfor er decentralisering en god idé i mange, men ikke i alle
37 sammenhænge.
38

39 Vi synes, det er et rimeligt krav, at de samme typer af institutioner skal tilbyde den samme
40 service og i samme kvalitet, uanset hvor de ligger i kommunen.

1 Derfor vil vi arbejde for, at der bliver vedtaget klare retningslinjer for, hvordan roller og opgaver
2 er fordelt mellem de centrale beslutninger og de decentrale muligheder for indflydelse. Det vil vi gøre i
3 respekt for de forskellige fagområder. Der er naturligvis forskel på, om det drejer sig om
4 kulturinstitutioner eller plejecentre, om undervisning eller asfaltarbejde.

5 Politikerne og direktionen må altid påtage sig det ledelsesansvar, der følger af et stadig
6 strammere budget. Socialdemokratiet er sig det ansvar bevidst.

7 Når der skal findes besparelser, er det ikke længere en mulighed at bede de ansatte om at yde
8 mere for mindre. Derfor står vi ved vores politiske ansvar for at træffe beslutninger om, hvad der skal
9 prioriteres, og hvad der ikke skal.

10 Det skylder vi borgerne og især de ansatte.

Beskæftigelsesudvalget

BAGGRUND

14 Det, der i dag kaldes beskæftigelsespolitik, består af det, der før strukturreformen hed Socialpolitik
15 (kommunen) og Arbejdsformidlingen (staten).

16 AF tog sig af de ledige, der bare manglede et arbejde, medens Socialforvaltningen tog sig af dem,
17 der havde flere problemer end blot ledighed.

18 Det blev der ikke taget hensyn til ved omlægningen. ”Én indgang” lød det politiske argument, og
19 indsatsen blev samlet i Jobcentrene.

20 Det er meget sigende, at det, der i rigtig mange år havde heddet ”Arbejdsministeriet”, blev
21 omdøbt til ”Beskæftigelsesministeriet”, og den første minister blev Claus Hjort Frederiksen, Venstres
22 chefideolog. Han afslørede ved flere lejligheder, at det primære formål var at nedbringe
23 overførelsesindkomsterne betragteligt, uanset hvilken type der var tale om. Han mente, at når bare
24 ydelserne blev lave nok, ville folk – helt af sig selv – finde et arbejde.

Jobcentrenes umulige opgave og vilkår

27 Personalet gør en formidabel indsats og skal ikke kritiseres. Men den rolle, de fik at spille, med
28 skiftende regeringers reformiver, har tvunget jobcentrene ind i en uholdbar situation. Reformiverens
29 skiftende luner, og lunernes afsmitning på det kommunale bloktilskud, har betydet, at det er
30 overholdelsen af de kommunale budgetter, der ofte har fået den højeste prioritet. Jobcentrenes rolle er
31 ganske betydningsfuld: De er forvaltere af mere end halvdelen af de kommunale udgifter.

32 Det et lykkedes for liberalisterne at fastholde tankesættet om, at de der ikke har et arbejde, er
33 dovne, og at den bedste medicin for alle er lavere satser og mere arbejdsprøvning. Kun Nyrup-
34 regeringen tænkte anderledes, men de spor er slettet igen.

POLITIK

Løsninger, der både på kort og lang sigt gavner borgernes daglige tilværelse og arbejdsliv

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Socialdemokratiet vil arbejde målrettet for at få Jobcentrets indsats drejet, så det er borgernes tarv, der
2 kommer i højsædet. Det handler om at give borgerne en tryghed omkring deres nutid og daglige
3 husholdningsbudget, og om deres muligheder for at se sig selv i en tryk og positiv fremtid.

4 Det betyder, at der skal sættes på at give personalet bedre muligheder for at møde borgerne i
5 øjenhøjde. Og det betyder, at vi vil arbejde på at give borgerne klare pligter og rettigheder.

6 Det kræver en ihærdig politisk indsats at sikre dette, så det sker inden for lovgivningens rammer, men
7 den politiske indsats skal også gælde en ændring af rammerne. Vi vil stå på mål for og give tilsagn om
8 at medvirke til at ændre på tingenes tilstand, dér hvor Kommunen selv kan, og dér hvor det handler om
9 at påvirke Folketinget.

10 Det vil være til gavn for alle: borgerne, arbejdsmarkedet, de ansatte på Jobcentret og for
11 kommunen.

12 Men det kommer ikke af sig selv: En af vejene er et bredt funderet samarbejde, der involverer
13 alle medspillere på området.

14

Inddragelse, samarbejde, involvering

15 Socialdemokratiet vil være garant for en fokuseret indsats, der drejer sig om at:

- 16 • inddrage brugerne i en åben dialog om ønsker og behov
- 17 • inddrage de interesseorganisationer, der findes under områderne, dér hvor det er relevant
- 18 • inddrage alle former for uddannelsesinstitutioner
- 19 • inddrage både private og offentlige arbejdspladser

20 Inddragelse er absolut nødvendig, men det afgørende er, at det også fører til involvering. Altså til, at
21 der hen ad vejen kan indgås forpligtende samarbejder, med respekt for de forskellige interesser, dét
22 omfatter.

23 Målet for os er, at det på sigt medfører flere i uddannelse, flere i arbejde og færre på offentlige
24 ydelser. Men først og fremmest drejer det sig om, at flere borgere kan se muligheder for at realisere
25 egne fremtidsdrømme komme inden for rækkevidde.

26

Socialudvalget

BAGGRUND

27 Når der kommer flere børn, får vuggestuer og børnehaver flere penge. Det samme gælder for skolerne
28 og på ældreområdet, der også bliver fuldt demografireguleret – men ikke for udsatte og borgere med
29 handicap eller psykisk sygdom.

30 Randers Kommunes egne undersøgelser viser, at andelen af borgere med handicap vokser. Det
31 skyldes blandt andet sundhedsteknologiske fremskridt, der gør, at vi redder flere for tidligt fødte børn,
32 der statistisk set har en større risiko for at udvikle et handicap eller psykisk sygdom, og at mange med
33 handicap lever længere.

34

POLITIK

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Hvis ikke socialområdet får flere penge til at håndtere de ekstra borgere, vil det føre til, at indsatsen for
2 den enkelte borger forringes. Derfor er det helt afgørende for Socialdemokratiet at få sikret, at
3 socialrådets økonomi vokser i takt med antallet af borgere, der har brug for hjælp.

Hjælp til familier ramt af Kontanthjælpsloftet

4 Regeringen har med støtte fra Dansk Folkeparti indført et kontanthjælpsloft, som også i Randers
5 kommune kommer til at få stor betydning for mange familier. Lokalt arbejder vi derfor på at afbøde
6 nogle af de negative konsekvenser, som kontanthjælpsloftet medfører. Vi ved, at familier med meget få
7 ressourcer nedprioriterer aktiviteter for børnene efter skoletid – simpelthen fordi de ikke har råd.

8 Vi vil derfor arbejde på, at familier ramt af kontanthjælpsloftet får mulighed for, uden betaling, at
9 deltage i en fritidsaktivitet.
10

11

Én koordinerende sagsbehandler

12 Det er vigtigt for Socialdemokratiet at sikre udsatte borgere en så let indgang til kommunen som
13 overhovedet muligt. Derfor vil vi arbejde videre med princippet om at sikre borgere én koordinerende
14 sagsbehandler, som påtager sig det overordnede ansvar, frem for at der er en kontaktperson pr.
15 forvaltning.
16

17

Hjemløse og forebyggelse af boligudsættelse

18 I Randers kommune er hjemløse modsat andre kommuner ikke en stor udfordring, og vi kan glæde os
19 over, at antallet af udsættelser er faldet markant. Vi er dog fortsat opmærksomme på problematikken og
20 arbejder derfor på at sikre, at ingen borgere mod deres vilje ikke har tag over hovedet. Dette gør vi dels
21 ved at holde skarpt øje med udsatte familier, men særligt ved at arbejde tæt sammen med
22 boligforeningerne, så vi undgår udsættelser.
23

Flere penge til handicap-området og forenklede regler

24 For at sikre den fornødne bemanding og kvalitet er det afgørende, at handicapområdet fremadrettet
25 fuldt demografireguleres. Socialdemokratiet vil desuden arbejde for en forenkling af reglerne for
26 aflastning og hjælpere, som i dag er uigennemsigtige.
27

28

Samarbejde mellem social og beskæftigelse

29 Mange borgere er placeret i et spændingsfelt mellem en social indsats og en beskæftigelsesrettet
30 indsats. Socialdemokratiet er særligt opmærksomt på denne problematik og vil derfor arbejde på en
31 øget sammentænkning både administrativt og politisk.
32

33

Sundheds- og omsorgsudvalget

BAGGRUND

34 Området dækker over de borgere, der har brug for hjælp og bistand, uanset om det er pga. nedslidning,
35 sygdom eller alder. Men det dækker også over alle ældre borgere, uanset om de har et plejebestand eller
36 ikke.
37
38

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Området er vigtigt, fordi det rummer borgernes sidste leveår, og indsatsen er af afgørende
2 betydning for livskvaliteten og værdigheden i den del af borgernes liv. Men området er under pres,
3 fordi danskerne og borgerne i Randers kommune lever stadig længere: Antallet af borgere over 65 år
4 steget med mere end 25% på 10 år. En anden faktor, der presser områder, er de tidlige
5 hospitalsudskrivelser.

6 Langt fra alle er plejekrævende, men det kræver politisk opmærksomhed, fordi det er afgørende for
7 os, at alle, der får behovet, kan få den nødvendige hjælp.

8

9 **POLITIK**

10 For Socialdemokratiet er ældrepolitikken et af de allervigtigste velfærdsområder i kommunen.

11 Indsatsen er delt i to:

- 12 • omsorg for dem, der har behov
- 13 • sundhedstilbud, der kan hjælpe til et aktivt og selvstændigt liv, så længe det er muligt

14

15 **Økonomi og rammevilkår**

16 Området har været igennem en lang række såkaldte "effektiviseringer" og er derfor presset på
17 normeringer og opgaver.

18 Socialdemokratiet vil søge at friholde området for yderligere besparelser. Efter vores opfattelse
19 er der ikke mere at skære af – vi er allerede inde ved benet!

20 Det er lykket, bl.a. ved vores politiske indsats, at fastholde demografireguleringen på området.
21 Det vil sige, at bevillingerne fastsættes i forhold til, hvor mange ældre der er på området. Det princip
22 vil vi fastholde.

23

24 **Et godt arbejdsmiljø og mulighed for efteruddannelse**

25 Når vi stadig har en ældrepleje, der hænger sammen, skyldes det primært de ansattes engagerede
26 indsats på alle niveauer.

27 Derfor er det vigtigt at sikre et godt arbejdsmiljø, herunder at forbygge stress og nedslidning.
28 Sygdomsfraværet er et vigtigt parameter for tingenes tilstand, og vi vil arbejde målrettet på et godt
29 arbejdsmiljø, primært af hensyn til den enkelte ansatte, men også af hensyn til borgerne, der gerne vil
30 møde kendte smilende ansigter.

31 De ansatte er veluddannede og professionelle, og derfor er uddannelsesindsatsen afgørende for at
32 fastholde niveauet. Det gælder både elevuddannelserne og mulighederne for efteruddannelse.

33

34 **Brugen af frivillige**

35 Alt arbejdet omkring de plejekrævende borgere bør udføres af ordinært ansatte. Men vi må
36 beklageligvis erkende, at det rækker den kommunale økonomi ikke til.

37 Vi vil fastholde, at det som borgerne via visitering er berettiget til, skal udføres af de ordinært
38 ansatte.

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

- 1 Og vi accepterer, at en god del af de sociale aktiviteter, der er med til at højne borgernes
2 livskvalitet, ikke kan udføres uden de frivilliges indsats. Det er prisværdigt, at der er frivillige, der
3 påtager sig den slags opgaver.
- 4 Socialdemokratiet mener, at frivillige og ekstraordinært ansatte er et supplement, ikke en erstatning for
5 ordinært ansatte, og aldrig kan blive en forudsætning for at leve op til det politisk besluttede
6 serviceniveau.
- 7 Socialdemokratiet vil arbejde målrette forbedre normeringer inden for hele kernevelfærden; børn, unge,
8 handicappede og ældre.
- 9 Når vi accepterer, at en god del af de sociale aktiviteter, der er med til at højne borgernes livskvalitet,
10 ikke kan udføres uden de frivilliges indsats, skal det tilføjes at:
- 11 ✓ At det sociale samvær og aktiviteterne ikke må være betinget af indsatsen fra frivillige og
 - 12 pårørende.
 - 13 ✓ At alle frivillig-aktiviteter skal tilrettelægges ud fra borgerens behov, og i nært samarbejde med
 - 14 personale og pårørende.
- 15 Det er ikke socialdemokratisk politik at headhunte frivillige pædagoger til børnehaverne og social- og
16 sundhedsassistenter til plejecentrene.

Rehabilitering/genoptræning

17
18 For Socialdemokratiet er det vigtigt, at kommunen medvirker til at fastholde og gerne øge den enkelte
19 borgers livskvalitet og værdighed, så længe som overhovedet muligt.

20
21 Når en borger har været igennem et sygdomsforløb, skal borgeren have den nødvendige hjælp
22 og optræning, så vedkommende igen bliver i stand til at kunne klare dagligdagens gøremål.

23 Vi vil arbejde seriøst på, at alle borgere får mulighed for at holde sig i aktivitet så længe som
24 muligt.

25 For ældre borgere er fysisk aktivitet – i passende og afstemte doser – vigtig, men sociale
26 aktiviteter mindst lige så vigtige. Mange ældre bliver ramt af ensomhed, når ægtefæller og bekendte
27 begynder at falde fra. Derfor skal der være mulighed for sociale aktiviteter i alle kroge af kommunen.

Pleje og omsorg i hele kommunen

28
29 Store centre kan sikkert drives mere rentabelt end mindre centre, men det løser ikke alle problemer,
30 tværtimod.

31
32 Det skal være muligt at forblive i det lokalområde, hvor borgerne har pårørende og bekendte,
33 også når alderen kræver pleje og omsorg. Derfor går Socialdemokraterne ind for en decentral struktur,
34 så der er pleje og omsorg fordelt over hele kommunen.

Børne- og skoleudvalget

35
36 BØRNEOMRÅDET

37 POLITIK

Indførelse af minimumsnormeringer

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Børneområdet i Randers kommune ligger i den øvre halvdel, hvad angår antal børn pr. medarbejder.
2 Socialdemokratiet vil derfor arbejde på at øge normeringerne, så børnene får den tryghed og nærhed, de
3 har brug for og fortjener.

4 I forlængelse af denne bestræbelse er det afgørende for Socialdemokratiet at få indført en
5 kommunal minimumsnormering, så vi sikrer en nedre grænse for, hvor lidt pædagogisk personale, der
6 må være. Vi kan se, at der på tværs af de 5 dagtilbud er ret store forskelle på, hvordan driftsmidlerne
7 anvendes, og det er derfor nødvendigt fra politisk hold at fastsætte minimumsnormeringer.

Bygge og modernisere

10 Socialdemokratiet har i denne valgperiode bidraget til at få bygget to nye daginstitutioner, hvilket
11 bestemt også var tiltrængt. Derudover har vi afsat midler til at udbygge en institution i Spentrup.
12 Processen stopper dog ikke her, da flere institutioner er så slidte, at de enten skal gennemrenoveres,
13 eller der skal bygges en ny.

14 For Socialdemokratiet er det vigtigt, at vi sikrer vores mindste ordentlige forhold, og vi vil derfor
15 afsætte årlige anlægsmidler til børneområdet.

Udvidet pasningsgaranti

18 For Socialdemokratiet er det vigtigt at tilbyde pasning i det nærområde, man er bosiddende i. Derfor vil
19 vi arbejde for at gennemføre en udvidet pasningsgaranti, som sikrer, at alle børn har ret til en
20 vuggestue, dagpleje eller børnehaveplads i eget skoledistrikt.

Det nære demokrati og tillid til forældrene

23 Forældrebestyrelserne spiller en central rolle i styringen af daginstitutionerne. Socialdemokratiet
24 anerkender og respekterer den store indsats, der lokalt ydes både i bestyrelser og forældreråd.

25 Vi vil derfor afskaffe de indskrænkninger, det siddende flertal har indført, og give kompetencen
26 tilbage til forældrene og arbejde for, at der igen kommer bestyrelser på den enkelte institutions
27 matrikel.

SKOLEOMRÅDET

BAGGRUND

Skolestruktur

32 Socialdemokratiet deltog i skolestrukturændringen for at fremtidssikre det randrusianske skolevæsen.
33 Et faldende elevtal kombineret med et voldsomt efterslæb på særligt bygningsmassen, men også IT,
34 gjorde det nødvendigt at gentænke, hvordan vi anvendte midlerne. Derfor var vi med til at tage ansvar
35 for at kunne geninvestere alle sparede kroner i forøget kvalitet i folkeskolen.

36 **Modstanderne af strukturændringen har ikke kunnet anvise en realistisk finansiering af den
37 nødvendige kvalitetssikring af skolerne.**

38 I Socialdemokratiet har vi stor respekt for den indsats, vores pædagogiske personale på de
39 randrusianske folkeskoler har ydet. Og vi anerkender, at det har været en årrække turbulente år med
40 store omvæltninger for kommunens skoler:

1 **Historik: Årene fra 2010 – set fra lærerværelset.**

2 Indtil ca. 2010 gik samarbejdet mellem personale på skolerne og forvaltningen fint.

3 Så ønskede kommunen mere undervisning fra lærerne, og i et par år var lærerne i en meget rigid
4 arbejdsplan, hvilket bl.a. medførte, at mødekulturen blandt lærerne ændrede sig. Fra at deltage til man
5 var færdig med indholdet, lærerne forlod mødet på det planlagte slut tidspunkt, uanset om man var
6 færdig til det eller ej.

7 I april 2013 kom lockouten af lærerne og regeringsindgrebet. Resultatet blev mere undervisning og
8 mindre forberedelse.

9 I august 2013 startede en arbejdstidsaftale, hvor lærerne fik tvungen tilstedeværelse, og
10 forberedelsestiden til hver enkelt lektion blev markant reduceret. Samme år ændredes folkeskolelovens
11 indhold. Der blev længere skoledage for eleverne, engelsk fra 1. klasse, krav om mere bevægelse.

12 Hele denne store omstilling har delt lærergruppen. Nogle synes godt om den, andre slet ikke. Dog
13 findes der næppe lærere i dag, der synes de har forberedelsestid nok.

14 I august 2014 vedtog byrådet så strukturændringerne for skoleåret 2015. Fem skoler lukkede, og de
15 fleste andre skoler blev berørt enten ved fjernelse af en overbygning eller ved ændring af
16 skoledistriktet. Tirsdalens Skole blev en ren overbygningsskole.

17 Som lærer var skoleåret '14-'15 ret frustrerende, og alt var i spil: arbejdssted – fag – kolleger –
18 tillidsposter – position osv.

19 Nu er den tvungne tilstedeværelse blevet mere fleksibel, og det passer de fleste udmærket. Den
20 store omrokering af lærere har desværre betydet at en del helt har droppet lærergerningen. Det er, som
21 om der er ved at falde ro på skolerne nu, men der er stadig mangler i forhold til de læringsmiljøer, der
22 kræves, når elevgrupperne ændres.

23 Uanset forløbets resultat, har det krævet mange ressourcer fra både personale og forældre, at
24 komme igennem omstillingen, og derfor vil de have meget fokus på hvad Socialdemokratiet siger
25 omkring, både forløbet og fremtiden!

26

27 **POLITIK**

28

29 **Folkeskolen i Randers kommune:**

30 Efter at have gennemført såvel skolereform som skolestruktur, vil Socialdemokratiet arbejde målrettet med
31 fokus på, hvordan vi udvikler folkeskolen i Randers kommune til gavn for elever og ansatte. Folkeskolen skal være
32 det naturlige valg for forældrene, når elever skal starte i skole.

33 Vi skal sikre, at førskoletilbuddene har så gode rammer og vilkår som muligt, såvel lokale- som
34 personalemæssigt. Der skal være personale fra såvel daginstitutioner som skole, der sikrer en pædagogisk og faglig
35 kompetent overgang fra børnehaverne til skolerne.

36 Inkluderende læringsmiljøer, hvor det boglige og praktiske (herunder bevægelse og ”den åbne skole” hvor
37 skolerne samarbejder med nærområdets foreninger og virksomheder osv.) kan gå hånd i hånd, er et naturligt krav
38 fra Socialdemokratiet. Vi skal på den måde sikre, at alle elever bliver så dygtige som de kan, ved at tage
39 udgangspunkt i den enkelte elevs styrker.

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Al god undervisning kræver forberedelsestid – derfor skal lærere og pædagoger sikres en forberedelsestid der
2 står i fornuftig relation til undervisningstiden.

3 Såvel indendørs som udendørs skal der være lærings- og legemiljøer der appellerer til nysgerrigheden hos elever og
4 personale.

5 Det skal være muligt for den enkelte skole, at lave individuelle undervisningstiltag, der sikrer, at lokale
6 traditioner sammen med fornyelse skaber en god, tryk og genkendelig skoledag for alle elever.

7 Et trykt læringsmiljø, hvor trivsel og kammeratskab sættes højt er det bedste udgangspunkt for den enkelte elevs
8 læring.

9 Socialdemokratiet vil arbejde for en langsigtet videre- og efteruddannelsesplan for personalet. Vi vil have, at
10 Randers kommune er kendt for at prioritere et fagligt velfunderet personale. Dette vil også kunne tiltrække flere
11 ansøgere.

12 Et videre arbejde med en lokal ledertalentudvikling af lærere og pædagoger til fremtidige lederstillinger er
13 særdeles vigtig. Vi skal også kunne rekruttere ledere i egne rækker.

14 Folkeskolen i Randers kommune skal ses som en investering i fremtidens borgere i Randers kommune. Vi skal
15 have en attraktiv folkeskole, der også bliver det naturlige valg for tilflyttere til Randers kommune.

16

Fokus på overgange

18 Et børneliv i Randers kommune består typisk af vuggestue/dagpleje, børnehave og folkeskole – tre
19 kommunale enheder med hver deres driftsoverenskomst.

20 For Socialdemokratiet er det vigtigt, at overgangen bliver så nem for barnet som muligt. Særligt
21 overgangen fra børnehave til skole kan være svær, og vi har derfor fokus på at sikre, at børnehaverne
22 og skolerne arbejder tættere sammen, end det er tilfældet i dag.

23

Førskolegaranti

25 Erfaringerne med førskoletilbuddene er særdeles positive, og Socialdemokratiet vil derfor arbejde for,
26 at alle kommunale folkeskoler tilbyder førskole til alle de børn, der måtte ønske det. Førskolen bidrager
27 til en lettere start på skolelivet, så når 0. klasse begynder, kender eleverne allerede deres
28 klassekammerater, skolen og personalet. Socialdemokratiet finder stor værdi i førskoletilbuddene.

29

Forbedret forberedelsesfaktor og efter-/videreuddannelse

31 Folkeskolerne i Randers har i denne valgperiode været udsat for mange forandringer både med
32 folkeskolereform og ændret skolestruktur. Samtidig har der aldrig været så meget detailstyring og
33 kontrol fra politisk hold som nu.

34 Derfor finder Socialdemokratiet det afgørende, at vores lærere og pædagoger får den fornødne
35 forberedelsestid, så de har tid til dels at forberede den daglige undervisning, og dels at kunne leve op til
36 de mange nye mål og tiltag. Fokus på efter- og videreuddannelse skal fortsat sikre en høj faglighed hos
37 personalet på vores skoler.

38

Læringsmiljø + legemiljø = udviklingsmiljø

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Vi ved, at investeringer i folkeskolerne på den lange bane er investeringer i fremtidig udvikling i
2 Randers Kommune.

3 Socialdemokratiet vil derfor arbejde på at opbygge og sikre et solidt fundament for skolernes
4 daglige indsats. Vi ønsker gode lærings- og legemiljøer og dermed udviklingsmiljøer for personale og
5 elever. Vi vil arbejde for, at både skolernes udeområder og indeområder passer til de elevgrupper, der
6 er på den pågældende skole, og at områderne kan benyttes til både læring og leg.

FAMLIEOMRÅDET

Flere midler til familieområdet

10 Familieområdet har i mange år været udsat for besparelser, som har forringet afdelingens
11 handlemuligheder. Derudover har området været ramt af dårligt arbejdsmiljø og skiftende ledelse,
12 hvilket ligeledes har bidraget negativt til udfordringerne. Derfor er det helt afgørende, at der tilføres
13 området midler, så der kan investeres i vores udsatte børn og unge.

14 Socialdemokratiet anerkender ligeledes de flotte resultater, som andre kommuner har opnået ved at
15 satse på forebyggende foranstaltninger.

Plejefamilierne og en ægte Aarhus-model

18 Socialdemokratiet anerkender den store indsats, som vores plejefamilier yder på daglig basis. Derfor
19 ser vi med stor bekymring på de massive besparelser, området har været udsat for, og den stærkt
20 beklagelige proces, familierne har været igennem. Enhver afgørelse skal bero på en konkret individuel
21 socialfaglig vurdering.

22 Socialdemokratiet går ind for Aarhus-modellen, men stiller som forudsætning, at det ikke er en
23 spareøvelse.

UNGEOMRÅDET

En stærk og engageret ungdomskultur

27 Socialdemokratiet ønsker en stærk og engageret ungdomskultur, hvor alle unge kan udfolde sig som
28 hele mennesker. De skal kunne indgå i meningsfulde fællesskaber, handle som aktive medborgere og
29 have reel mulighed for indflydelse.

30 Randers Kommune skal derfor tilbyde rammer og muligheder for det gode ungdomsliv og
31 ungefællesskab. Den skal synliggøre udfoldelsesmulighederne, mødestederne og de muligheder, der er
32 for indflydelse, og være aktivt inddragede i forhold til de unge.

33 Socialdemokratiet ønsker, at de unge skal være med til at præge livet og stemningen i bymidten,
34 men også ude i kommunes lokalsamfund.

Ungdomsboliger og studentermiljø

37 Randers Kommune er beliggende mellem to store universitetsbyer, Aarhus og Aalborg.

38 Socialdemokratiet vil arbejde for, at der kommer større fokus på de bl.a. bo-muligheder, der ligger i
39 især Randers by, for at fastholde og tiltrække unge studerende til at bo i kommunen.

Kultur- og fritidsudvalget

1 **Udvalgets opgaver i kommunen dækker over:**

- 2 • Biblioteker og museer
- 3 • Værket, musikskolen og teater- og musikforhold
- 4 • Folkeoplysning
- 5 • Forsamlingshuse
- 6 • Idræts-, kultur- og fritidsforeninger
- 7 • Svømmehaller og friluftsbade
- 8 • Udlån og udleje af lokaler i kommunale haller og ejendomme til foreninger mv.
- 9 • Parker, pladser, rekreative arealer og offentlige legepladser

10

11

12 **Historik**

13 Økonomisk, er det kommunens næstmindste budget, på mindre end 200 mill. om året.

14 På trods af områdets lidenhed, udgør det en fantastisk synliggørelse af livet og mulighederne i Randers
15 kommune. Det strækker sig i bredde fra Kammerorkestret til forsamlingshusene, fra Egnsteatret til Museum for
16 Outsider Art, fra idrætshaller til udlån af lokaler i Fritidscentret og brug af Udbyhøj havn.

17 Mange af disse aktiviteter drives helt eller delvis af frivillige ildsjæle, som fortjener størst mulig støtte. Og
18 brugerne skal i videst mulig omfang inddrages således at så mange som muligt får medejerskab for de
19 idrætsmæssige og kulturelle begivenheder.

20

21 **Politik:**

22 Socialdemokratiet har altid lagt vægt på et rigt og varieret kulturliv, der styrker fællesskabet og fremmer
23 sammenhængskraften. Adgangen til kultur- og idrætsoplevelser af enhver slags skal være for alle.

- 24 • Socialdemokratiet vil fortsat støtte op om de etablerede kulturinstitutioner som: Værket, Randers Egnsteater,
25 Randers Kammerorkester, Randers Musikskole, Randers Regnskov, Randers Kunstmuseum, Østjyllands
26 Museum, Gaja, Museum for Outsider Art.
- 27 • Socialdemokraterne hilser med tilfredshed, at Turbinen nu er blevet et regionalt spillested. Dette vil fremme
28 interessen for rytmisk musik på alle planer.
- 29 • I den digitale tidsalder er det af yderste vigtighed, at biblioteket støttes og videreudvikles.

30 Kultur er ikke alene store flotte begivenheder, men også mange mindre arrangementer f. eks i forsamlingshuse
31 overalt i Randers Kommune. Vi vil også aktivt arbejde for at der bliver gode muligheder for lokale mindre
32 arrangementer, derfor er det vigtigt:

- 33 ✓ at der er mange steder, hvor der kan øves og spilles musik, teater mv.
- 34 ✓ at der gøres en målrettet indsats for at støtte amatørmusikere og amatørskuespillere.
- 35 ✓ at der er gode og varierende - samt gerne alternative - kulturtilbud til børn. Disse tilbud bør altid være på
36 børnenes præmisser. Børne- og ungdomskultur er fremtidskultur. Børne- og ungdomskultur er en
37 socialdemokratisk hjertesag.
- 38 ✓ at Aktivitets- og strandparken ved Tronholmen udvikles med nye aktiviteter, så der kan afholdes mange
39 flere arrangementer – også andet end sportslige.

40

41 **Udfordringer.**

42 Randers Kommunes kulturhus har et godt kulturhus, der gennem 50 år har været til glæde for tusindvis af
43 borgere og andre gæster. Nu er der brug for en mere tidssvarende indretning og synlighed.

Randers Kommune

- 1 1. Der er brug for tidssvarende arkiver, hvis vi – på betryggende vis - skal bevare de kunstværker og værdier
2 vi har ansvaret for. Ideerne er ganske givet mange, men den store udfordring bliver finansieringen, som vi
3 skal finde en løsning på.
4 Det vil Socialdemokratiet lægge mange kræfter i.
5 2. De kommunale idrætshaller skal være tidssvarende og trænger til forbedring.
6 Dronningborg hallen er i så dårlig bygningsmæssig stand, så der er tale om korte tidsfrister før de må lukkes
7 af sikkerhedshensyn, hvis der ikke sker noget.
8 Ved flere idrætsfaciliteter, trænger bruger og tilskuerfaciliteterne til renovering.
9 3. Foreningslivet er trængt, især på idrætsområderne. Borgernes deltagelse i holdaktiviteter er faldende, bl.a.
10 pga. ændringerne samfundslivet, eksempelvis arbejdstider, butikernes åbningstider og de konsekvenser det
11 har for familiernes daglige rytme.
12 Derfor er stigende tilslutning til aktiviteter, hvor man kan komme og gå, som det passer til familiens rytme,
13 og mindre til bindende aftaler i foreningernes hold aktiviteter.

14
15 Alle disse udfordringer vil Socialdemokratiet søge at finde løsninger på, fordi vi mener at fælles aktiviteter
16 styrker det sociale liv, og styrker sammenhængskraften. Adgangen til kulturoplevelser af enhver slags skal være
17 for alle, uanset økonomisk formåen.

18

Idræt i Randers kommune.

20 Socialdemokratiet ønsker at breddeidrættens vilkår i Randers kommune prioriteres højt.

21 Vi vil arbejde for, at alle børn, unge og ældre i alle aldre har mulighed for at dyrke idræt, og gerne
22 i de nærområder de bor i.

23 De kommunale idrætshaller og idrætsanlæg med tilhørende omklædnings- og klubhusfaciliteter
24 skal til stadighed prioriteres, så de fremstår attraktive og indbydende.

25 At der er gode fysiske rammer, er en stor medvirkende faktor til, at foreningerne kan tiltrække hhv.
26 flere medlemmer og flere frivillige idrætsledere.

27 De gode klubhusfaciliteter, hvor foreningsmedlemmer før og efter idrætsaktiviteterne kan opholde
28 sig, skal skabe grobund for et øget socialt samvær medlemmerne imellem.

29 De kommunale medlemstilskud samt tilskud til efter- og videreuddannelse af idrætsledere skal,
30 som minimum fastholdes på det nuværende niveau – det betyder, at foreningerne kan lave flere og
31 bedre aktiviteter til gavn for medlemmerne.

32 Aktivitetsparker som, f.eks. Tronholmparken og den nye Bjerregrav aktivitetspark, der er
33 undervejs, er fremragende eksempler på, hvad Randers kommune også skal satse på i fremtiden. At
34 kunne dyrke idræt i det offentlige rum, når det enkelte menneske har tid, lyst og overskud til det, har
35 endvidere den styrke, at ”foreningsløse” mennesker kan få øjnene op for idrættens mangfoldigheder.

36 Socialdemokratiet vil arbejde for, at der afsættes midler til en indsats for særligt sårbare børn og
37 unge. Dette skal ske i et samarbejde med skoler, sundhedspleje og de praktiserende læger.

38 Senior/ældredræt bør have et særligt fokus, hvor man med en sundhedsfremmende indsats kan
39 give ældre medborgere en hverdag, hvor de via idræt og socialt samvær får et værdigt otium –
40 formentligt også med et bedre helbred.

41

Miljø- og teknikudvalget

POLITIK

Liv i naturen – gode veje – rent drikkevand – adgang for alle

Socialdemokratiet er stolt af Randers kommune. Af byerne og landområderne, som alle har en fantastisk beliggenhed på landkortet med fjord, åer, skov, strand og masser af dyreliv. Alt dette skaber rammerne for det gode liv og fællesskab i vores kommune, og vi har en særlig forpligtelse til passe på vores natur, vores rene drikkevand – vores livsgrundlag.

Socialdemokratiet vil derfor arbejde for, at kommunens naturområder bliver forvaltet økologisk og bæredygtigt.

Vandløb

Der er mange vandløb i Randers Kommune – fra den lille rislende bæk til den mægtige Gudenå. Der skal gøres en ekstra genopretningsindsats i vandløbene – sammen med lodsejerne. Vi skal have den naturlige flora og fauna tilbage.

Socialdemokratiet ønsker en frit strømmende Gudenå, hvor der ikke er kunstige spærringer, der forhindrer faunaens passage. Det betyder naturgenopretning langs åen og fortsat fokus på rekreative muligheder, herunder lystfiskeri. Indtil forholdene bliver så gode, at laksen kan klare sig selv, skal der fortsat sættes lakseyngel ud.

Tilgængelig er meget afgørende. Der skal arbejdes for at skabe bedre tilgængelighed til Gudenåen og fjorden, **det sivomkransede vand skal åbnes hvor det er muligt under hensyn til naturen.** Gudenåen og Randers Fjord udgør noget af den mest unikke og fantastiske natur i Danmark. Det betyder, at vi har en særlig forpligtelse til både at forbedre og bevare naturkvaliteten og sikre en bæredygtig udnyttelse til erhverv og fritid.

Socialdemokratiet vil understøtte arbejdet i naturpark Randers fjord. Og over hele kommunen skal der arbejdes for bedre adgang til naturen. Der skal etableres flere stier, bænke rastepladser og udsigtssteder.

Skovrejsning

Der skal skabes mulighed for at plante mere skov i kommunen. Folkeskovene i eksempelvis Spentrup og ved Oust Mølle har været en stor succes – og har involveret hundredevis af borgere. Skove er vigtige rekreative områder, for beskyttelse af vores grundvand og som levesteder for planter og dyr.

Miljø

Beskyttelse af miljøet er fortsat en af de vigtigste opgaver i Socialdemokratiets politik.

Tilsyn og godkendelse af boligbyggeri, industri, landbrug og andet erhverv skal ske på et fagligt og miljømæssigt bæredygtigt niveau. Det skal blandt andet baseres på sikring af grundvandet, beskyttelse af naturværdier og kulturlandskaber samt bevaring af levesteder for dyr og planter.

Affald

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Socialdemokratiet ser affald som en ressource, der skal indsamles og genanvendes. Det sikres bedst ved
2 at bevare de nuværende genbrugspladser og samtidig udvikle og forbedre både pladserne samt
3 mulighederne for at aflevere affald ved boligen. Tilgængelighed for den enkelte er afgørende.
4 Randers Kommune skal ligge i top med både indsamling, genanvendelse og borgernes inddragelse i
5 nye ressourcebesparende skridt – og vi skal være stærke på genbrug og nedbringelse af
6 affaldsmængderne. Det er både godt for miljøet, fremtidige generationer og pengepungen.

Klima og klimatilpasning

8 Socialdemokratiet vil holde fokus på klimaudfordringerne. Derfor skal der fortsat tages klimahensyn i
9 indkøbspolitikken, ved renovering af kommunale bygninger med mere.

11 Energiforbruget skal nedbringes, og vi skal have nedbragt vores CO2-udslip med 75 % inden 2030,
12 og 75 % af energiforbruget skal nedbringes med 75 % i samme periode.

14 De stærkt forøgede regnmængder og Randers' beliggenhed giver øgede udfordringer. Det gamle
15 håndværkerråd "Vi vand vejen – vand volder vanskeligheder" skal højt på dagsordenen, når der
16 dimensioneres og tilpasses nye anlægsopgaver i Randers kommune.

18 Klimatilpasningen, der skal holde vandet væk fra folks kældre og fabriksgulve, skal prioriteres højt –
19 og det er vigtigt, at vandselskaber, borgere, virksomheder og kommuner samarbejder om opgaven.
20 Klimatilpasning skal foretages på en begavet måde, så eksempelvis eksisterende grønne områder i
21 nødstilfælde kan bruges til afvandingssassiner.

Drikkevand

24 Det rene drikkevand er danskernes fælles ressource. Der skal passes godt på grundvandet, således alle
25 kan nyde det friske, rene drikkevand. Dette både for nutiden – men også for kommende
26 generationer. Beskyttelsen af drikkevandet har allerstørste prioritet for Socialdemokratiet. Derfor skal
27 kommunale jorder, herunder bortforpagtede arealer, dyrkes og behandles efter bæredygtige økologiske
28 retningslinjer. Det er godt for drikkevand og naturen.

29 Endvidere skal Randers Kommune styrke skovrejsning samt arbejde for at skabe
30 beskyttelsesområder i nærheden af vandboringerne.

Kommunens veje og parker

33 Infrastruktur er altgørende for borgere og virksomheder. Gode og velvedligeholdte veje, fortove og
34 cykelstier vigtigt i et moderne velfærdssamfund.

35 Socialdemokratiet vil derfor prioritere vedligeholdelse af fællesskabets veje, fortove, stier mm.
36 højt. Det gælder også vedligeholdelsen af parker, grønne pletter mm. Etableringen af cykelstier skal
37 fortsætte, og skolevejene skal sikres, så børnene trygt og sikkert kan færdes til og fra skole.

38 Det skal være attraktivt for kommunens borgere at vælge cyklen som det foretrukne
39 transportmiddel til korte ture. Sti- og rutenet skal være sammenhængende, så det er nemt for alle at

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 komme sikkert fra start til mål. Og hvor der er farlige trafikforhold, skal der etableres foranstaltninger,
2 der sikrer øget trafiksikkerhed.

3 Buskortet til 300 kroner om året for pensionister bør udvides til også at gælde førtidspensionister.

Nye veje og byggegrunde

6 Et samfund i fremdrift har til stadighed brug for nye veje og byggegrunde. Socialdemokratiet vil derfor
7 arbejde for, at der til stadighed er byggegrunde til de borgere, der ønsker at bygge nyt – og dette i hele
8 kommunen.

10 En østforbindelse er afgørende for byens trafikale sammenhængskraft, og dette skal kombineres med en
11 forlængelse af Ringboulevarden over til Udbyhøjvej. Hvis østforbindelsen ikke snart beslattes på
12 Christiansborg, vil Socialdemokratiet have beregninger og beslutningsgrundlag på en forlængelse af
13 Ringboulevarden.

Byen til vandet

16 Randers midtby skal også udvikles ved Gudenåen og Randers fjord. Projekt ”Byen til vandet” er
17 altafgørende i den proces. ”Byen til vandet” er et byudviklingsprojekt og et klimatilpasningsprojekt,
18 men er også afgørende for borgere, bosætning og turisme.

19 Socialdemokratiet støtter Byen til vandet, og hvis vi ikke gør noget, kan man også tilføje, at så får
20 vi ”vandet til byen”, da klimaudfordringerne er store og bliver større de kommende år.

21 Byen til vandet kan være med til at knytte byen og vandet tættere sammen. Det kan give et helt unikt
22 område i inderhavnen – og det er også Socialdemokratiets klare holdning, at de boliger, der opføres i de
23 kommende årtier, skal være for alle, uanset familie eller indkomstforhold.

Kolonihaver

26 Kolonihavetanken skal bevares som et led i fritidslivet – og i kolonihaverne er der et aktivt fællesskab.
27 Socialdemokratiet vil arbejde for, at der etableres kolonihaver i nærheden af Jennumparken.
28 Kolonihaver skal kunne anskaffes til priser, som også mennesker med små indtægter kan betale.
29 Kommer der krav om kloakering, skal den finansieres på en rimelig måde over for kolonisterne.

Boliger til alle

31 Billige og velvedligeholdte lejeboliger er en socialdemokratisk mærkesag. Socialdemokratiet vil derfor,
32 at der sikres mulighed for til stadighed at renovere og bygge nyt i den almene sektor. Det indebærer
33 også etablering af flere og mere centralt beliggende ungdomsboliger end der findes i kommunen i dag.
34 For at fastholde og udbygge kommunens uddannelsesinstitutioner skal vi have centralt beliggende
35 ungdomsboliger. Nye ungdomsboliger i bymidten eller omkring Jens Otto Krags plads er stærkt
36 socialdemokratisk ønske.

Landdistriktsudvalget

BAGGRUND

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

1 Randers Kommune var før 2007 en købstadskommune, herefter en kombineret by- og landkommune
2 med ca. 75 % af kommunens areal i landdistrikterne, 89 større og mindre landsbyer og ca. 39.000
3 indbyggere bosiddende her. Efter etableringen af Landdistriktsudvalget, formuleringen af en ny og
4 forholdsvis ambitiøs politik på området og oprettelsen af Landdistriktservice i 2015 er der fra
5 forvaltningens og politikernes side lagt op til en langt bedre håndtering af identitetsmæssige,
6 kommunikationsmæssige og infrastrukturelle problemfelter. Iværksættelse af forsøg med Den
7 fremskudte Borgerservice, borgerbudgettering, Min landsby-app'en, arbejdet med øget mobil- og
8 bredbåndsdækning mv. er skridt i den rigtige retning henimod at skabe bedre forhold på landet.
9 Ligeledes er pilotprojektet Naturpark Randers Fjord med til at øge opmærksomheden på
10 landdistrikternes rekreative og turistmæssige potentialer.

11

12 **POLITIK**

13 **Velfærd på landet med sikker infrastruktur, mangfoldighed og aktive fællesskaber**

14 Socialdemokratiet vil arbejde for at forbedre betingelserne - og minimere forhindringerne - for at
15 mennesker uanset alder kan få et smidigt og indholdsrigt dagligliv i landdistrikterne. Vi ønsker desuden
16 at udvikle potentialerne i landsbyerne, i nye fællesskaber og samarbejdsformer ved at sætte øget fokus
17 på:

- 18 * decentral borgerservice for indbyggere i landdistrikterne
- 19 * forbedring af den trafikale og digitale infrastruktur, så den bliver velfungerende i hele kommunen
- 20 * styrkelse af videndeling og informationer mellem foreninger og kommunen
- 21 * potentielle udviklingsområder/-landsbyer
- 22 * bosætning og byggemodning
- 23 * iværksætter og erhvervsudvikling
- 24 * diversitet og naturpleje i landbruget
- 25 * landet som skatkammer: naturoplevelser, rekreation og turisme
- 26 * landet som forråds-kammer: lokale råvarer

27

28 **Idekatalog**

29 *Landdistrikter:*

- 30 * Dynamo- og forsøgslandsbyer inden for fx klimatiltag, kultur, beskæftigelse, bosætning + landsbypris
- 31 * Mulighed for jordbrugspareller i forbindelse med landsbyer
- 32 * Registrering af borgerforeninger/Fælles borgerforeningsportal/fokus på nye aktiviteter i
33 forsamlingshuse
34 mv.
- 35 * Registrering af mindre virksomheder/undersøgelse af skjulte behov/portal for små og mindre
36 virksomheder i landdistrikterne
- 37 * Fart på opdateringen af Ressource-kortet
- 38 * Udbygning af sikre veje og cykelstier + kollektiv trafik særligt i områder med børn og unge
- 39 * Billiggørelse af Flextur-ordningen
- 40 * Mobil Borgerservice

Randers Kommune

- 1 * Særligt fokus på landsbyskolernes adgang til oplevelser/læring i Randers by
- 2 * Årlige/treårige mål for særlige fokuspunkter i landdistriktspolitikken
- 3 * Bosætningskonsulent/bosætningskoordinator
- 4 * Landsbypedeller
- 5 * Udvikling af apps til borgerservice, erhvervsservice og turisme

6

7 *Natur:*

- 8 * Genstart af Det grønne råd/Årets grønne pris
- 9 * Etablering af en "Natur i landbruget"-pulje til naturplejeprojekter
- 10 * Øget skovrejsning gennem fornyet samarbejde med landboorganisationer

11

12 *Landbrug:*

- 13 * Klimapris/Naturpris/råvare pris/pris for nye produktionsformer
- 14 * Øget dialog med landboforeninger om nye samarbejdsformer, fx landsbyfællesskaber omkring
15 produktion
16 og forarbejdning af nye råvarer
- 17 * Det grønne råd som aktiv sparringspartner
- 18 * Fokus på økologi
- 19 * Øget fokus på diversitet i dyre- og plantebrug
- 20 * Fokus på anvendelse af lokale råvarer i kommunens institutioner
- 21 * Fokus på iværksættervirksomhed til forædling af lokale fødevarer
- 22 * Et Randers-mærke til mærkning af lokale fødevarer o.a. som er produceret nænsomt ('Håndholdt')
- 23 * Høstmarked/Julemarked fx ved havnen i Randers med lokalt producerede specialiteter og
24 kvalitetsprodukter ('Smag på Randers')

25

26 **Landdistriktspolitik**

27 Vi vil understøtte kvaliteterne i landsbyerne og i de tyndt befolkede områder for at sikre levende liv på
28 landet med attraktive boliger tæt på naturen, et righoldigt kultur- og friluftsliv, et aktivt foreningsliv og
29 med offentlige servicetilbud i rimelig nærhed. Alle generationer skal have mulighed for at kunne
30 bosætte sig og udfolde deres liv i landdistrikterne ved at udviklingen sker i hele kommunen.

31 Vi søger en balanceret udvikling i byerne og på landet. En udvikling, der tager hensyn til byernes
32 og landområdernes indbyrdes rollefordeling, og hvor en klar prioritering af udviklingstiltag og
33 serviceniveau er et centralt fokuspunkt i en helhedsorienteret og bæredygtig strategi for hele
34 kommunen. Der skal være en retfærdig særbehandling, hvor sigtet vil være et fokus, på de mindre
35 bysamfund udbygges og støttes til fordel for hele kommunen.

36 **Konkrete tiltag**

37 Gennem en klar centerstruktur klarlægges bl.a. roller og udviklingsprioriteringer mellem by og land.
38 Foretage en kategorisering og prioritering af landsbysamfund i lokalområderne og udlægge
39 retningslinjer for udviklingen i områderne.

SOCIALDEMOKRATIET

Randers Kommune

- 1 Initiere, understøtte og koordinere udviklingstiltag i landdistrikterne i samarbejde med aktører på
- 2 landdistriktsudviklingsområdet, bl.a. ved at oprette landsbylav, hvor repræsentanter fra byrådet, de
- 3 lokale idrætsforeninger og andre lokale foreninger, som er eksisterende i landbyerne. Landsbylavet skal
- 4 mødes hvert kvartal, hvor man taler om de udfordringer landsbyen kan have.

- 5 Ved at sætte priserne ned på buskort for unge mellem 16-30 år, vil man give den yngre generation
- 6 mulighed for at kunne bosætte sig i landdistrikterne, uden at det er nødvendigt med egen bil.

- 7